

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Мария Пламенова Николова

ВУ: УНСС

Научна специалност: 3.5. Обществени комуникации и информационни науки
(връзки с обществеността и комуникации в социалните медии)

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по 3.5. *Обществени комуникации и информационни науки, докторска програма по „Организация и управление извън сферата на материалното производство (медии и комуникации)“* в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Мая Гергова Бойчева*

Тема на дисертационния труд: *Дискурсно конструиране на образа на България в англезичните пътеписи (1900-2017).*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 2701/01.10.2024 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Мая Бойчева се е обучавала по докторска програма към катедра „*Медии и обществени комуникации*“ на факултет „*Икономика на инфраструктурата*“ на УНСС по научна специалност „*Организация и управление извън сферата на материалното производство (медии и комуникации)*“ съгласно Заповед на зам.-ректора по НИД на УНСС № 190/ 24.01.2025 г. Обучението е осъществено в *свободна форма* срещу индивидуално заплащане през периода 2022-2025 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд на Мая Гергова Бойчева представлява задълбочено изследване на начина, по който България е представена в англезични пътеписи в период от повече от век. Този труд се опитва да декодира сложното взаимодействие между медийното представяне, културния дискурс и геополитическите интереси, които формират представата за нашата страна сред англезичната аудитория. Той е в обем от 251 страници, което показва съществена изследователска дълбочина. Структурата на

дисертацията е организирана в три основни глави:

1. „Пътеписът като форма на създаване на медийна реалност” – установени са теоретичните основи и методологическите подходи на този текст в системата на медийните жанрове.
2. „Представяне на издателствата и печатните медии” – изследвано е полето на културно производство и много добре са представени британските и американските издателства.
3. „Образът на България в англезични пътеписи” – анализирана е представата за страната ни в четири различни исторически периода (1900-1919), междувоенния период, комунистическата ера (1945-1989) и годините след прехода (1990-2017).

Тази структура позволява на автора първо да установи теоретичните рамки, преди да проведе детайлни анализи на това как образът на България е „наслагван“ и трансформиран в различни исторически контексти.

Мая Бойчева разработва тема със значима съвременна релевантност както в академичен, така и в социално-политически контекст. Нейното изследване е първото подобно в България и има своята „вечна“ актуалност, особено в момента, в който в България продължава да изкрystalизират въпросите за националната ни и европейската ни идентичност, тяхното преплитане и взаимно конструиране и как външните медийни наративи допринасят за поддържането на един комплексен национален образ. Авторът убедително аргументира, че изследването на пътеписите дава представа за фундаменталните въпроси, пред които е изправено българското общество: „Кои сме ние?“, „Какви са другите?“ и „Как другите гледат на нас?“. Освен това, изследването адресира тревожни модели в англезичните публикации за България, които Мая Бойчева наблюдава като предимно обрисувачи „тиранията и мизерията на социалистическия начин на живот, корупцията във властта, нищожността на обикновения човек, безизходицата на различния“. Чрез поставяне под въпрос на това селективно представяне, дисертацията допринася за критичните дискусии относно културното представяне в ерата на глобализацията. Тези заключения изпълняват и основата цел на дисертацията да се докаже, че представянията никога не са неутрални, а винаги са вградени във властови отношения и идеологически рамки. Тук искам да отбележа също така, че в увода много прецизно и правилно са формулирани предметът, обектът на изследване, целите и задачите, основната теза и приложената в хода на разработката методология. Централният аргумент на дисертацията постулира, че представянето на България в англезичните пътеписи не се базира единствено на обективни наблюдения, а отразява по-широки идеологически рамки и властови отношения. Авторът твърди, че пътеписните обобщения утвърждават специфични групови интереси – „вътрешната група срещу външната, центъра срещу периферията, цивилизованото срещу варварското“. Тезата допълнително предполага, че въпреки че репрезентациите на България имат разнообразие във времето, те се характеризират със забележителна

еднородност в рамките на конкретни исторически периоди.

В дисертацията коректно са цитирани научни източници от няколко области: теория на медиите и културните изследвания, процесите на глобализацията и формирането на национални идентичности, изследванията за балканския дискурс и др.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертационният труд на Мая Бойчева има значими научни резултати, които обогатяват полето на медийните и културните изследвания. Сред основните научни постижения на дисертацията се откроява установяването на многовариантност на образите на България – изведени и аргументирани са както различията във времето, така и установените сходства в определени исторически периоди. Важен научен принос представлява теоретичното позициониране на пътеписа като медиен продукт, който едновременно пренася и генерира значение. Дисертацията убедително доказва, че пътеписът функционира като „елемент от широк комуникационен поток по теми от зададения дневен ред в обществото” и осигурява не само информация за непознати места, но и утвърждава определен светоглед относно мястото на различните народи в „голямата картина на живота”. Изключително интересно и категорично приносно е представянето на британските и на английските издателства, които са ангажирани и с отпечатването на пътеписи за България. Дисертацията прилага комплексна изследователска методология, която ефективно съчетава няколко аналитични подхода. Централно място заема дискурсивният анализ, който позволява да се изследват социалните практики и властовите отношения, вградени в текста на пътеписите. Този подход е особено подходящ за анализ на това как се създават и поддържат определени представи за България в различни исторически контексти.

Методологията включва още задълбочен анализ на езиковите средства, чрез който се изследват наративните структури и реторичните стратегии, използвани за конструиране на образа на България. Този лингвистичен аспект на анализа е допълнен от контент анализ, който позволява да се идентифицират повтарящи се теми, мотиви и съдържателни елементи в корпуса от пътеписи. Мая Бойчева разглежда пътеписа не просто като литературен жанр, а като медиен продукт, чието значение трябва да бъде интерпретирано „в тясна връзка със социалния контекст на неговото възникване”.

Основната цел на дисертацията – да анализира как англоезичните пътеписи от 1900 до 2017 г. конструират образа на България за англоезичния читател и с какви политически употреби е свързан този конструкт – е успешно постигната. Поставените изследователски задачи също са изпълнени последователно и задълбочено.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам така формулираните в дисертацията теоретични и научно-приложни приноси. Те са отражение на няколко конкретни резултата: теоретичното

позициониране на пътеписа като един от най-въздействащите текстове, синхронното и диахронното изграждане на образа на България чрез историческата периодизация в четири различни епохи, анализът на британските и американските издателски практики и идентифициране на едностранчивите интерпретации на българската идентичност.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Мая Бойчева представя четири публикации по темата на дисертационния труд – три на български и една на английски език. Искам да отбележа, че резултатите от нейните изследователски усилия са публикувани в индексирани научни издания като Научни трудове и Годишник на УНСС, както и в сп. „Професионално образование“ на Национално издателство за образование и наука „Аз-буки“.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отговаря на съдържанието на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам съществени критични бележки по дисертационния труд. Той е написан на академичен стил и с отлична изследователска прецизност. Препоръчвам на Мая Бойчева да го издаде, защото така той ще получи и своето напълно заслужено обществено внимание. Имам следният въпрос към Мая Бойчева, който не е продиктуван от никакви слабости в изследването, а по-скоро е повод да ѝ препоръчам да продължи да работи по избраната тема: *Вашето проучване разглежда англоезични пътеписи до 2017 г. Какви нови тенденции или промени в представите за България наблюдавате или предвиждате да бъдат формирани в по-актуални медийни публикации?*

8. Заключение

Представената за публична защита дисертация е особено ценно изследване със своята хронологична широта, методологическа прецизност и критично ангажиране с въпросите на националните образи, медийните репрезентации на национални идентичности и региони чрез въздействащ жанр като пътеписът. Всичко това ми дава основание да гласувам положително за *присъждането на ОНС „доктор“ на Мая Гергова Бойчева по 3.5. Обществени комуникации и информационни науки в докторска програма по „Организация и управление извън сферата на материалното производство (медии и комуникации)“ в УНСС.*

07.03.2025 г.
гр. София

Подпис:

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

STATEMENT

From: Assoc. Prof. Dr. Mariya Plamenova Nikolova
Institution: UNWE
Scientific Field: 3.5. Public Communications and Information Sciences (Public Relations and Social Media Communications)

Regarding: Dissertation for the awarding of the educational and scientific degree PhD in 3.5. Public Communications and Information Sciences, doctoral program in "Organisation and Management Outside the Sphere of Material Production (Media and Communications)" at UNWE

Author of the dissertation: Maya Gergova Boycheva

Title of the dissertation: *Discourse Construction of Bulgaria's Image in English-Language Travelogs (1900–2017)*

Basis for this statement: Participation in the academic jury for the dissertation defence, in accordance with Order No. 2701/01.10.2024 of the Rector of UNWE.

1. Information about the PhD Candidate

Maya Boycheva pursued a doctoral program at the Department of Media and Public Communications, Faculty of Infrastructure Economics at UNWE, in the scientific specialty *Organisation and Management Outside the Sphere of Material Production (Media and Communications)*, as per Order No. 190/24.01.2025 issued by the Vice-Rector for Research at UNWE. The study was conducted independently with individual funding between 2022 and 2025.

2. General Overview of the Dissertation

Maya Gergova Boycheva's dissertation is an in-depth study of how Bulgaria has been represented in English-language travel writing over more than a century. The research seeks to decode the complex interplay between media representation, cultural discourse, and geopolitical interests that shape perceptions of Bulgaria among English-speaking audiences. The dissertation comprises **251 pages**, demonstrating significant research depth. It is structured into three main chapters:

- 1 **"Travelogue as a Form of Media Reality Construction"** – Establishes the theoretical foundations and methodological approaches of travel writing within the media system.
- 2 **"Publishing Houses and Print Media Representation"** – Examines the field of cultural production, with a well-developed discussion on British and American publishing houses.
- 3 **"The Image of Bulgaria in English-Language Travelogue"** – Analyses Bulgaria's representation in four distinct historical periods: 1900–1919, the period between the wars, the communist era (1945–1989), the post-transition years (1990–2017).

This structure allows the author to first establish theoretical frameworks before conducting detailed analyses of how Bulgaria's image has been constructed and transformed within different historical contexts.

Maya Boycheva's research holds significant contemporary relevance both academically and socio-politically. This is the first study of its kind in Bulgaria and has enduring significance, especially given the ongoing discussions regarding national and European identity, their interconnections, and the role of external media narratives in shaping a complex national image.

The author convincingly argues that analysing travel writing provides insight into fundamental questions facing Bulgarian society: *Who are we? Who are the others? How do others perceive us?* Additionally, the study highlights recurring patterns in English-language publications about Bulgaria, which Boycheva observes as predominantly depicting: *The tyranny and misery of socialist life; Corruption in governance; The insignificance of the ordinary person, The hopelessness of those who are different.*

By questioning these selective portrayals, the dissertation contributes to critical discussions on cultural representation in the era of globalisation. The study effectively demonstrates that representations are never neutral but are always embedded in power relations and ideological frameworks.

I also wish to highlight that the introduction precisely and correctly formulates the research subject, objectives, hypotheses, and methodology applied throughout the study. The central argument of the dissertation posits that Bulgaria's representation in English-language travel writing is not merely based on objective observations but is shaped by broader ideological frameworks and power dynamics. The author argues that travel writing reinforces specific group interests— *The in-group versus the out-group; The center versus the periphery; The civilised versus the barbaric.*

Furthermore, the thesis suggests that while representations of Bulgaria have varied over time, they exhibit remarkable consistency within specific historical periods. The dissertation correctly cites academic sources from multiple disciplines, including media theory, cultural studies, globalisation studies, national identity formation, and Balkan discourse analysis.

3. Evaluation of Scientific and Applied Results

Maya Boycheva's dissertation makes significant scholarly contributions that enrich the fields of media and cultural studies. Some key scientific achievements of the dissertation include: Establishing the multiplicity of Bulgaria's representations, highlighting both temporal variations and recurring patterns across historical periods; The theoretical positioning of travel writing as a media product that both transmits and generates meaning; Demonstrating that travel writing serves as *"an element of a broad communication flow that contributes to the public agenda,"* offering not just descriptions of unfamiliar places but reinforcing particular worldviews about different nations; Analysing the publishing practices of British and American publishers, which have played a role in shaping Bulgaria's image in travel literature. The dissertation employs a comprehensive research methodology, effectively combining several analytical approaches: Discourse analysis, allowing an exploration of the power structures embedded in travel narratives; Linguistic analysis, identifying narrative structures and rhetorical strategies used in travel writing about Bulgaria; Content analysis, detecting recurring themes, motifs, and narrative elements in the corpus of travel writing.

Boycheva approaches travel writing not just as a literary genre but as a media product whose meaning must be interpreted *"in close connection with the social context in which it emerged."* The dissertation successfully achieves its main objective—to analyse how English-language travel writing from 1900 to 2017 constructs Bulgaria's image for an English-speaking audience and the political uses of these representations. The research tasks set out in the study are carried out thoroughly and systematically.

4. Evaluation of Scientific and Applied Contributions

I accept the theoretical and applied contributions as outlined in the dissertation. These contributions reflect several key findings: the theoretical positioning of travel writing as one of the most influential literary forms, the synchronic and diachronic construction of Bulgaria's image through historical periodization across four distinct eras, the analysis of British and American publishing practices, and the identification of biased interpretations of Bulgarian identity.

5. Evaluation of Publications Related to the Dissertation

Maya Boycheva has published four academic papers on the topic of her dissertation—three in Bulgarian and one in English. Notably, her research has been published in indexed academic journals, such as: *Scientific Works*, *Yearbook of UNWE*, *Professional Education* (published by the National Publishing House for Education and Science "Az-buki")

6. Evaluation of the Abstract

The abstract accurately reflects the content of the dissertation.

7. Critical Remarks, Recommendations, and Questions

I have no major critical remarks regarding the dissertation. It is written in a highly academic style with excellent research precision. I strongly recommend that Maya Boycheva publish her dissertation, as it deserves broader academic and public attention. I do, however, have one question for Maya Boycheva—not as a critique, but rather as an encouragement to continue her research: *"Your study examines English-language travel writing up to 2017. What new trends or changes in representations of Bulgaria have you observed, or do you anticipate in more recent media publications?"*

8. Conclusion

The dissertation presented for public defence is a valuable and meticulously researched study that stands out for its historical breadth, methodological precision, and critical engagement with questions of national image construction and media representations of national identities. Given these merits, I strongly support the awarding of the Doctoral degree to Maya Gergova Boycheva in 3.5. Public Communications and Information Sciences, within the doctoral program "Organisation and Management Outside the Sphere of Material Production (Media and Communications)" at UNWE.

07.03.2025
Sofia

Signature:

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M. Gergova', written over a horizontal line.